

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. XXVII. De Liberalitate Quid sit, & qualiter exercenda. Quomodo differat à magnificentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

CAP. XXVII. *De Liberalitate. Quid sit & qualiter exercenda. Quomodo differat à Magnificèntia.*

I. **N**ON voco liberalem pecuniæ suæ iratum, qui nec dare scit, nec servare: qui non donat, sed projicit. Liberalis est, qui rectè dat & rationabiliter & pro modo facultatum quantum decet impendit, quando & quibus oportet, non suum sed alienum spectans emolumentum. Porro liberalitas virtus est beneficiorum erogatrix quæ circa pecuniarum largitionem & acceptionem versatur; sed largitio principaliter intenditur, quia præstantius est dare, quam accipere. Sufficit autem voluntas, cum tribuendi facultas deest: imò hæc maximè attenditur ut non solum prosis, sed velis prodesse. Nemo fluminibus aut mari gratias agit, quòd navigia patiantur: neque arboribus, quòd fructus ferant: nec vento, quòd secundus aspiret: nam licet hæc omnia beneficia sint, illis tamen deest benefaciendi voluntas. Quod verò alicui donandum est, pretium à celeritate sortitur. Sunt nonnulli, qui dum aliquid donant, gratiam omnem corrumpunt, avertendo vultum, obducendo frontem & in alterum diem differendo. Sic amicum dilatione lassant, torquent expectatione; cumque proprium sit libenter donantis citò dare, qui diù noluit, non ex animo largitus est. Properat omnis benignitas & jucundum est munus quod obviam venit.

2. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitatem suam convertit: alteri vivas oportet, si tibi vivere optas. Quid tanquam tuo parcis? Procurator es: Omnia ista quæ ferreis claustris custodis, quæ ex alieno sanguine rapta tuo defendis, tua non sunt, Deposita apud te fuerunt & jam ad alium dominum spectant. Aut hostis illa, aut hostilis animi successor invadet. Quæris quomodo facias tua? Donando. Quid est hoc, quo te divitem putas? Domuncula, pecunia, agellus: si donaveris proximo, beneficium erit, virtus

erit, quæ tecum in æternum manebit. Tunc pretiosa est pecunia, cum usu largiendi desinit possideri.

3. Quia tenui impensa fieri magna non possunt, ut mediocres sumptus liberalitas regit, ita splendor & magnificentia. Hæ duæ virtutes cætera similes hoc discrepant, quod illa etiam in parvis, hæc non nisi in magnis & luculentis apparet. Cui res angusta domi est, liberalis esse potest: laudem verò magnificentiæ ille solus assequitur, cujus opulentia spectabilis est. Hæc propriè in operis admirabilitate conspicitur. Si quis enim magni pretii gemmam in usum rei divinæ largiatur, eximiè potius liberalis quàm magnificus dicendus erit; sed si pretio gemmæ sacrarium, templum, aut aliud splendidum ac mirabile opus extruxerit, magnificus nuncupabitur. Operum verò nomine in quæ magni sumptus conferri possunt, ea intelliguntur, quæ pertinent ad cultum Dei, ad populi utilitatem, ad publicam hilaritatem & ad quædam hominis officia splendidè præstanda. In his decori ratio habenda est, respectu operantis & facultatum. Non est magnificus, qui plura quàm habeat profudit: qui ære alieno se & suos gravat, ut magnificentiæ laudem consequatur. Verè liberalis & magnificus ille est, qui quod donat & expendit, detrahit sibi.

CAP. XXVIII. *De Fortitudine. Quæ sint ejus Officia.
Mortem à viro forti contemnendam esse.*

I. **M**olles sunt hominum animi debilisque natura, quam idcirco fortitudine armare oportet, ne periculis deterriti ab honestate recedamus. Duplex ejus officium est: unum, idque præcipuum, labores atque pericula sustinere: alterum eadem aggredi cum oportet. Vir fortis non se temerè malis ingerit, sed advenientia constanter fert: non appetit formidabilia, sed spernit: ibi extollitur, ubi cæteri deprimuntur: ibi stat, ubi alii jacent: non illum subigit dedecus, non repulsa, non exilium, non injuriæ: non eum carcer, non tormenta, non